Το ντόπινγκ ως εξάρτηση, η πρόληψη ως ανάγκη

Date : 10 Μαΐου, 2006

Εισαγωγή στην ημερίδα με θέμα: **'Φαρμακοδιέγερση (Ντόπινγκ): Πρόληψη στις μικρές ηλικίες και στις τοπικές κοινωνίες'**, που πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 20/4/2005, στην αίθουσα εκδηλώσεων του Γυμνασίου Οβρυάς Μασσάτιδας Αχαϊας. Φίλες και φίλοι, εκπρόσωποι τοπικών αρχών και φορέων, γονείς, εκπαιδευτικοί, προπονητές, αθλητικοί παράγοντες, αθλήτριες και αθλητές, νέες και νέοι της περιοχής μας.
Φαίνεται ότι στο αποψινό μας πρόβλημα έχουμε φτάσει και στην χώρα μας στο σημείο μηδέν. Στο επίπεδο του πρωταθλητισμού φαίνεται να έχουμε γίνει ένα ενδιάμεσο κακέκτυπο μεταξύ της πρώην Ανατολικής Γερμανίας και μιας Πολιτείας των σύγχρονων ΗΠΑ.
Δώσαμε λοιπόν τα ρέστα μας στο επίπεδο των κινήτρων των πρωταθλητών (λεφτά, αποκατάσταση στις ένοπλες δυνάμεις και στα σώματα ασφαλείας, άδειες ΠΡΟ-ΠΟ, βενζινάδικα, σπρώξιμο στις Πανεπιστημιακές σχολές, και ακόμη χορηγούς, δόξες και τιμές...). Άραγε μόνο αυτά τα κίνητρα, ως θέλγητρα, τραβάνε το κάρο του ντόπινγκ ή μαζί με όλη τη σύγχρονη φαρμακοβιομηχανία, χέρι με χέρι και με τη βιομηχανία του θεάματος;
Σχεδόν ελάχιστοι ανταγωνιστικοί αθλητές στην εποχή μας δεν κάνουν πια χρήση επικίνδυνων, παράνομων ή αγνώστων ουσιών και μεθόδων. Μια τέτοια αθλήτρια, την Μαρία Δακουτρού, θα σας παρουσιάσουμε στο δεύτερο μέρος της ημερίδας μας. Όλοι βέβαια γνωρίζουμε ότι το αντιντόπιγκ έπεται του ντόπιγκ και όταν γίνεται, είναι συχνά διάτρητο. Υπάρχουν αθλήματα όπου η εξάρτηση απ' αυτό γίνεται σε μικρές ηλικίες, με παρότρυνση συχνά και των ίδιων των προπονητών, αλλά και αθλητικών παραγόντων. Άλλοτε γίνεται με την άγνοια και άλλοτε με την ανοχή ή και την συναίνεση των γονέων. Αργότερα και με την συναίνεση των ίδιων των αθλητών και αθλητριών.
Ο ειδικός του θέματος που μας απασχολεί, γιατρός Τάκης Γεωργακόπουλος, θα κάνει μια προσπάθεια παρουσίασης του πως φτάσαμε μέχρις εδώ. Θα αναδείξει προβλήματα που δημιουργούνται στους αθλητές. Και ο συνάδελφος του χώρου, γυμναστής και προπονητής Γιάννης Δαγκόγλου θα καταδείξει πως ο ανταγωνιστικός πρωταθλητισμός εισχωρεί βαθιά στον αναπτυξιακό και στον σχολικό πρωταθλητισμό. Ο Γραμματέας της τροπικής ΕΛΜΕ και επί πολλά χρόνια μέλος του ΔΣ, σε θέματα εκπαίδευσης, Αντώνης Ναξάκης, θα προσπαθήσει να σκιαγραφήσει πως ο σύγχρονος ανταγωνιστικός αθλητισμός είναι αλληλοεπηρεαζόμενος, σύμφυτος και παράλληλος με το σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα από τη μια μεριά, και με την κοινωνική εκπαίδευση και διαπαιδαγώγησή μας από την άλλη.
Ήδη το πρόβλημα του ντόπιγκ έχει περάσει και στο χώρο μιας άλλης μορφής άθλησης, αυτής των γυμναστηρίων. Και εκεί, παρότι κάποιοι ακόμα ανθίστανται, η πίεση από τα κυκλώματα πείθει μεγάλα τμήματα αθλουμένων να κάνουν χρήση και

κατάχρηση του ντόπινγκ.
Είναι αλήθεια πως εμείς οι σύγχρονοι λαοί και πολίτες ντοπαριζόμαστε συχνά με ψευδαισθήσεις, αλλά ταυτόχρονα ηθικολογούμε για τον εμπορευματικοποιημένο πρωταθλητισμό, τους χορηγούς και το ντόπινγκ.
Πρέπει επομένως να κατανοήσουμε γιατί το κράτος συχνά εφαρμόζει για τις εθνικές ομάδες μεθόδους ολοκληρωτισμού. Στρατωνίζει τις αθλήτριες και τους αθλητές (και μάλιστα από κοινού), ταυτίζει το νόθο πρωταθλητισμό με το εθνικό χρέος, εφαρμόζει πλύση εγκεφάλου στους πολίτες, επιδεικνύει τους κατά κανόνα υπερπρωταθλητές ως πρότυπα για τη νεολαία κλπ. Ας δούμε μεταφορικά το: «για την Ελλάδα ρε γαμώτο!!!!». Και κατόπιν σχεδόν όλοι μαζί, κράτος, κεφάλαιο, αθλητικοί φορείς, μέσα μαζικής εποπτείας και κοινωνία, σπρώχνουμε τα νιάτα μας στο σύγχρονο δουλεμπόριο και στη σύγχρονη αθλητική πορνεία.
Η φαρμακοδιέγερση φαίνεται να είναι λοιπόν απλά «μια παράπλευρη απώλεια» του ψευτοπολιτισμού της εμπορευματοποιημένης, εξατομικευμένης, φαντασιακής και εκκοσμικευμένης ζωής μας.
Αφαίμαξη, ψευτοκυήσεις, αναβολικά στεροειδή, αμφεταμίνες, πεπτιδικές ορμόνες, διεγερτικά, ναρκωτικά, διουρητικά, μάσκες, κοκτέιλ, κρεατίνη, ερυθροποιητίνη, ψευτο-«συμπληρώματα διατροφής», είναι μερικές από τις όψεις του σύγχρονου αυτού δαίμονα και νευρογένεση, εγκεφαλικό και γονιδιακό ντόπιγκ, αυτού δηλαδή που έρχεται.
Ο σύλλογός μας με μεγάλη προσοχή στην αρχή και με μεγάλη πίστη σήμερα, θέλει να ανοίξει το ζήτημα αυτό στο επίπεδο της κοινωνίας. Θεωρεί πως η λύση και αυτού του προβλήματος βρίσκεται μέσα μας, κοντά μας, γύρω μας, αρκετά μακριά δηλαδή από τους ειδικούς που το δημιουργούν ή έστω αντιμάχονται μόνοι τους.
Ένας επί πλέον λόγος είναι ότι, σε αντίθεση με τα απαξιωμένα στην κοινωνία ναρκωτικά, αυτού του είδους η χρήση, κατάχρηση και επομένως εξάρτηση, έχει μεγάλη εθνική και κοινωνική καταξίωση. Ο ανταγωνιστικός αθλητισμός φαίνεται να είναι το σύγχρονο «όπιο των λαών» και ταυτόχρονα ένας από τους βασικούς μοχλούς διαπαιδαγώγησής του πάσης φύσεως ανταγωνισμού. Γι’ αυτό πρόκειται για μια τεράστια βιομηχανία παραγωγής, διαφήμισης, διακίνησης και υπερβολικής εξάρτησης.
Το 1970 μια έρευνα σε αμερικάνικα πανεπιστήμια απέδειξε ότι το 15% των κολεγιακών αθλητών χρησιμοποιούσε αναβολικά στεροειδή, ενώ το αντίστοιχο νούμερο το 1984 ήταν 20%. Νεώτερες μελέτες που έγιναν το 1989, πάλι για τις ΗΠΑ, ανεβάζουν τον αριθμό των χρηστών των αναβολικών στο ένα εκατομμύριο ανθρώπους, κάθε ηλικίας. Επιπροσθέτως, εκείνη την περίοδο, 1988, μία ακόμη έρευνα σε Λύκειο του Μίτσιγκαν έδειξε ότι το 5% των αγοριών και το 1% των κοριτσιών είχαν κάνει χρήση αναβολικών, ενώ απ΄ όλα τα παιδιά που είχαν κάνει χρήση αναβολικών τα 2/3 από αυτούς ξεκίνησαν τη χρήση σε ηλικία 16 χρόνων.
Στις αρχές της δεκαετίας του 1990 600.000 γυμνασιόπαιδες, τουλάχιστον το 4% του συνόλου, σε παναμερικανική έρευνα, έδειξε ότι χρησιμοποιούσαν στεροειδή, άλλοι για πρωταθλητισμό στα στάδια και άλλοι για ομορφιά στα γυμναστήρια.

Το ερώτημα είναι, αν εμείς μοιάζουμε καθόλου με την αμερικάνικη κοινωνία. Μετά τους τελευταίους Ολυμπιακούς αγώνες αμφιβάλλει κανένας; Είναι τυχαίο μάλιστα το γεγονός ότι το ΥΠΕΠΘ προσανατολίζεται σε αντιντόπινγκ κοντρόλ στους μαθητικούς αγώνες; Σ' αυτό θα μας βοηθήσουν ο σύμβουλος φυσικής αγωγής Χρήστος Κασίδης και οι γυμναστές μας Κώστας Βαμβακάς και Γιάννης Δαγκόγλου.
Σε έρευνα του περασμένου Σεπτέμβρη, Βήμα της Κυριακής (5-9-04) το 78,1% του κοινού αντιτίθεται ακόμη στο ντόπινγκ, αλλά το 63,7% το θεωρεί ως υπαρκτό πρόβλημα. Και σε άλλες έρευνες μαθαίνουμε πως η συντριπτική πλειοψηφία αθλητών (98%) δεν θα δυσκολευόταν να έπαιρνε ντόπινγκ, αν ήταν νόμιμο ή προσβάσιμο. Και αυτό είναι εύκολα κατανοητό, γιατί ένας κανονικός άνθρωπος είναι αδύνατον να ανταγωνισθεί εκείνους που κάνουν «επιστημονική» προετοιμασία. Πιστεύω πως μ' αυτό το φόντο, θα μπορέσουμε να κατανοήσουμε στο 2ο μέρος και το παράπονο της πρωταθλήτριας, αλλά και του πατέρα της.
Φαίνεται λοιπόν πως οι παράπλευρες απώλειες του σύγχρονου πρωταθλητισμού δεν είναι μόνο η υγεία, η έκπτωση παραδοσιακών αξιών, η εξάρτηση των υπερπρωταθλητών, αλλά και η έκπτωση του αθλητισμού από τρόπο εκτόνωσης και άμιλλας, σε φαντασίωση και εμπόριο. Ταυτόχρονα γίνεται ορατή η ανάγκη για ανάπτυξη του ερασιτεχνικού, του λαϊκού αθλητισμού αλλά κυρίως του μη ανταγωνιστικού αθλητισμού. Σ' αυτό το ζήτημα περιμένουμε τους εισηγητές του 2ου μέρους να μας δώσουν πολλά ερεθίσματα. Ιδίως περιμένουμε τις ιδέες, πρακτικές και προοπτικές που θα μας καταθέσει ο πρόεδρος του τοπικού μας οργανισμού Ο.Ν.Α., Αχιλλέας Γεωργακόπουλος.
Φαίνεται ακόμα πως χρειάζονται, πέρα από πολιτικές μεγάλης κλίμακας ενάντια στα πολυεθνικά παγκόσμια κυκλώματα, και πολιτικές κλίμακας πρόληψης στις μικρές ηλικίες και στις τοπικές κοινωνίες. Μέσα, αλλά και έξω από το σπίτι. Μέσα, αλλά και έξω από τα σχολειά. Μέσα, αλλά και έξω από τους αθλητικούς συλλόγους. Μέσα στις γειτονιές, όσο και όπου αυτές λειτουργούν, αλλά και σε υποδομές που καλούνται να δημιουργήσουν οι τοπικές συλλογικότητες, με πρώτους τους δήμους. Ο γιατρός Ανδρέας Σαμοθρακίτης, πρόεδρος της γνωστής κίνησης «Πρότασης», αλλά και εκπρόσωπός της στο κέντρο πρόληψης στο Νομό μας, θα μας δώσει μερικές τέτοιες μεθόδους και πρακτικές. Αυτές έχουν ήδη εφαρμοστεί σε μικρή κλίμακα για την μάστιγα των απαξιωμένων ναρκωτικών σε πάρα πολλές ομάδες, σε όλη σχεδόν την Αχαΐα.
Είναι σημαντικό βέβαια οι φορείς της τοπικής μας κοινωνίας να τοποθετηθούν στο τρίτο μέρος. Αλλά και οι παρόντες σύνεδροι, είτε εμπλέκονται άμεσα είτε έμμεσα στο χώρο του αθλητισμού ή της άθλησης, να φωτίσουν πλευρές του προβλήματος που προσπαθούμε απόψε να αγγίξουμε.
Εξ άλλου το ζήτημα της πρόληψης δεν κρίνεται στις ημερίδες. Κρίνεται στην καθημερινότητα. Κρίνεται τόσο στις πολιτικές μεγάλης κλίμακας, όσο και στους τρόπους πρόληψης. Σε τρόπους δηλαδή που δίνουν περιεχόμενο ζωής στα παιδιά μας. Αυτά τα παιδιά, που τα ρίχνουμε εμείς οι φυσικοί ή πνευματικοί γονείς στον κόσμο, πραγματικά σχεδόν σαν «άδεια σακιά». Και τα παιδιά απλά προσπαθούν να τα

γεμίσουν με λεφτά, δόξα, κατανάλωση, τζόγο, ναρκωτικά ή διεγερτικά, αφού εμείς περί «άλλα τυρβάζουμε»…
Ελπίζουμε εσείς οι σύνεδροι εισηγητές να ρίξετε στη συνέχεια φως και οι υπόλοιποι εμείς να το πολλαπλασιάσουμε. Διότι έτσι θα γνωρίσουμε έστω και ένα μέρος ακόμα της αλήθειας και θα αρχίσουμε την απελευθέρωση και από την εξάρτηση αυτή.
•Να πάμε δηλαδή πέρα από το καλό και το κακό.
•Να πάμε δηλαδή στην πρωτογενή πρόληψη, στις μικρές ηλικίες και στις τοπικές κοινωνίες.
•Να αντισταθούμε έτσι καλύτερα και στις πολιτικές μεγάλης κλίμακας, που δυναμώνουν την φαρμακοδιέγερση.